

Sygn. akt I C 941/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Irena Żarnowska-Sporysz

Protokolant: starszy protokolant Jolanta Latała

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2017 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko U. (...)

w W.

o zapłatę

1. zasądza od strony pozwanej Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. na rzecz powoda M. M.

a. tytułem zadośćuczynienia kwotę 140.000 zł

z ustawowymi odsetkami od 04 kwietnia 2014r do dnia zapłaty w tym od 1 stycznia 2016r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie,

b. tytułem odszkodowania kwotę 41.807 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 9.826 zł od 14 września 2015r do dnia zapłaty,

od kwoty 20.477 zł od 14 września 2015r do dnia zapłaty i od kwoty 11.504 zł od dnia 30 listopada 2017 r do dnia zapłaty (w tym od 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie),

c. tytułem renty za okres od 23 maja 2011r do 23 maja 2014r. w wysokości 23.713 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od 30 lipca 2014r. do dnia zapłaty w tym od 1 stycznia 2016r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie

oraz rentę w wysokości 280 zł miesięcznie płatną do 10- go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami poczynając od 24 maja 2014r. (w tym od 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie),

2. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

3. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 4.402 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

4. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 2814 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

5. nakazuje pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 10.882 zł tytułem opłaty od pozwu i 5211,29 zł tytułem wydatków.

Sygn. akt I C 941/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 listopada 2017r

Powód M. M. w pozwie z dnia 23 maja 2014r skierowanym przeciwko U. (...) w W. wniósł o:

1) zasądzenie na jego rzecz kwoty 200.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem należnego zadośćuczynienia, 2) zasądzenie na jego rzecz kwoty 2.000 zł renty z tytułu zwiększonych potrzeb oraz zmniejszonych widoków powodzenia na przyszłość licząc od dnia 1 maja 2014 r. płatnych do rąk powoda do dnia 10-go każdego następującego po sobie miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki, 3) ustalenie odpowiedzialności na przyszłość wobec powoda za skutki wypadku z dnia 28 czerwca 2010 r., 4) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu.

Na uzasadnienie swojego stanowiska powód wskazał, że w dniu 28 czerwca 2010 r. ok. godz. 23:30 w miejscowości N. miało miejsce zdarzenie drogowe, w trakcie którego n/n kierujący pojazdem o nieustalonej marce i numerach rejestracyjnych potrącił nietrzeźwego pieszego M. M., a następnie oddalił się z miejsca zdarzenia. Z miejsca zdarzenia poszkodowany powód został zabrany karetką pogotowania do szpitala w P., gdzie udzielono mu pomocy i zaopatrzone w świadczenia medyczne. W wyniku zdarzenia powód doznał ciężkich obrażeń w postaci: urazu wielomiejscowego, złamania wieloodłamowego trzonu kości udowej prawej, złamania wieloodłamowego otwartego nasady bliższej kości piszczelowej prawej z oderwaniem guzowatości kości piszczelowej prawej, złamania strzałki prawej, złamania wieloodłamowego trzonu kości piszczelowej lewej, kostki przyśrodkowej podudzia lewego, złamania trzonu strzałki lewej i kostki bocznej podudzia lewego, złamania talerza kości biodrowej prawej, złamania rzepki prawej, pourazowego i uszkodzenia nerwu strzałkowego prawego, nadto licznych otarć mnogich okolic ciała i wstrząsu pourazowego. W szpitalu wykonano leczenie operacyjne: kości udowej prawej, repozycji złamania kości piszczelowej prawej, repozycji złamania kości piszczelowej lewej, nadto zastosowano drenaż i podano silne leki przeciwbólowe. Poszkodowany przebywał w Szpitalu w P. od 29 czerwca 2010 r. do 22 lipca 2010 r., wypisany z zaleceniem kontroli ortopedycznej i używania wózka inwalidzkiego.

Powód podał, że po wypadku jeszcze wielokrotnie przebywał w Szpitalu w P., pobyty były konsekwencja wypadku z dnia 28 czerwca 2010 r. Pobyty przedstawiały się następująco:

- od 14 czerwca do 29 czerwca 2011 r.- dokonano usunięcia zespolenia, blizn łącznotkankowych, założono stabilizator mostujący, dokonano rozwiercenia jamy szpikowej, pobrano szpik z talerze biodrowego prawego i podano w miejsce zaburzeń zrostu,
- od 24 listopada 2011 r. do 4 stycznia 2012 r. – dokonano wówczas leczenia miejscowego przetoki ropnej, wymieniono uszkodzone śruby, założono zespolenie mostujące i ponownie rozwiercono jamę szpikową, zastosowano antybiotykoterapię,
- od dnia 22 marca 2012 r. do 12 kwietnia 2012 r. – z rozpoznaniem zapalenia kości piszczelowej lewej z odczynem zapalnym podudzia lewego, dokonano usunięcia martwiaka i oczyszczenia zakażenia podudzia lewego,
- od 27 września 2012 r. do 19 października 2012 r. – z rozpoznaniem nacieku zapalnego okolicy zespolenia podudzia lewego
- od 28 lutego 2013 r. do 26 marca 2013 r. – z rozpoznaniem pourazowego niedowładu nerwu strzałkowego prawego i odleżyną pod blachą,
- od 4 marca 2014 r. do 6 maja 2014 r. – z rozpoznaniem przewlekłego ropnego zapalenia piszczeli lewej.

Powód podniósł, że między pobytami w szpitalu wymagał pomocy osób trzecich, którą świadczyli mu najbliżsi, pomagając w czynnościach dnia codziennego. Powód do dnia dzisiejszego korzysta z wózka inwalidzkiego. Najbliżsi członkowie rodziny niemal codziennie odwiedzali powoda podczas jego pobytów w szpitalu. Do momentu wypadku

powód pracował dorywczo oraz utrzymywał się z sezonowych prac fizycznych za granicą i z pracy na roli. Po wypadku powód nie jest w stanie pracować, gdyż nie jest w stanie samodzielnie się poruszać. Obecnie utrzymuje się z renty rolniczej w wysokości 430,54 zł.

Strona pozwana nie uznała swojej odpowiedzialności wskazując, iż roszczenie jest przedawnione. Powód nie zgadza się z powyższym stanowiskiem. W jego ocenie nie przyczynił się do powstania szkody. W dniu zdarzenia wracał do domu i został potrącony, a kierujący uciekł z miejsca wypadku. Powód wracał do domu pod wpływem alkoholu, jednakże szedł prawidłową stroną jezdni i w żaden sposób nie naruszył zasad ruchu drogowego. Doznane przez powoda urazy mocno nadszarpnęły jego zdrowie fizyczne. Od dnia wypadku powód porusza się na wózku inwalidzkim, wymaga pomocy osób trzecich i odczuwa dolegliwości bólowe. Przed wypadkiem samodzielnie funkcjonował, pracował dorywczo i sezonowo za granicą na terenie Francji i Niemiec, nadto prowadził gospodarstwo rolne. Obecnie ciągle przebywa pod kontrolą lekarską, a w przyszłości będzie musiał poddać się kolejnym operacjom.

Powód wskazał, że domaga się zadośćuczynienia za krzywdę i cierpienie fizyczne. Po wypadku stał się osobą niepełnosprawną, doznał ogromnego uszczerbku na zdrowiu. Została mu przyznana jedynie niewielka renta rolnicza, nie jest w stanie wykupić wszystkich lekarstw. Po wypadku nie odzyskał sprawności, która w części pozwoliłaby mu na pracę. W ocenie powoda kwota 200.000 zł jest kwotą odpowiednią do uszczerbku na zdrowiu, rodzaju i rozmiaru cierpienia fizycznych i psychicznych przez niego doznanych. Istotną okolicznością dla oceny krzywdy doznanej przez powoda w związku z wypadkiem jest fakt, iż skutki wypadku będą przez niego odczuwalne do końca życia. Długotrwałe leczenie, a przede wszystkim ból i nieodwracalny uszczerbek na zdrowiu oraz stan psychiczny i proces leczniczo-rehabilitacyjny mają wpływ na rozmiar krzywd powoda. Podstawę prawną roszczenia w tym zakresie stanowi przepis art. 444 § 1 k.c. i 445 § 1 k.c.

Powód domaga się również renty z tytułu utraty zdolności do pracy, a nadto z uwagi na zmniejszenie widoków powodzenia na przyszłość, oraz zwiększenie potrzeb. Przed wypadkiem powód wykonywał różne prace, z których się utrzymywał, przede wszystkim był rolnikiem, dodatkowo pracował sezonowo za granicą oraz zajmował się renowacją starych mebli i obrazów. Aktualnie nie może pracować, gdyż doznany przez niego uszczerbek na zdrowiu uniemożliwia mu taką pracę. Znaczne ograniczenie możliwości zarobkowych uzasadnia w ocenie powoda przyznanie mu renty uzupełniającej w kwocie 2.000 zł miesięcznie, na podstawie art. 444 § 2 k.c.

Zdaniem powoda ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej względem niego na przyszłość jest uzasadnione faktem, iż proces leczenia oraz rehabilitacja wciąż trwają. Istnieje duże ryzyko, że stan zdrowia może się pogorszyć. Bez wątplenia w przyszłości powód będzie wymagał również kolejnych operacji i zabiegów rehabilitacyjnych. Ustalenie odpowiedzialności na przyszłość za szkody wyrządzone wypadkiem komunikacyjnym znajduje oparcie w art. 189 k.p.c. Natomiast żądanie odsetek znajduje uzasadnienie w art. 481 § 1 k.c.

Strona pozwana U. (...) z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew (k. 33-40) wniosła o oddalenie powództwa w całości, w tym oddalenie roszczenia o zasądzenie odsetek od zadośćuczynienia od dnia wcześniejszego niż dzień ogłoszenia orzeczenia w sprawie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia ogółu roszczeń powoda. Zdarzenie, wskutek którego powód doznał obrażeń ciała miało miejsce dnia 28 czerwca 2010 r. Dochodzenie zostało umorzone postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2010 r., zatwierdzonym dnia 16 września 2010 r. z powodu niewykrycia sprawy, natomiast powód zgłosił roszczenie o zadośćuczynienie dopiero w 2014 r.

Strona pozwana podniosła, iż okoliczności stanu faktycznego w niniejszej sprawie prowadzą do wniosku, że to zachowanie poszkodowanego było zasadniczą przyczyną zaistnienia wypadku, ponieważ: a) znajdując się w stanie nietrzeźwości znajdował się po prawej stronie jezdni- niezgodnie z przepisami ruchu drogowego- niezależnie od tego, czy leżał na jezdni czy też szedł; b) lekceważąc obowiązek wynikający z prawa o ruchu drogowym- znajdował się na pasie ruchu, chociaż droga wyposażona była w pobocze po każdej stronie; c) biorąc pod uwagę stan poszkodowanego- można przypuszczać, iż w momencie zdarzenia- mógł zatoczyć się na jezdnię. W ocenie pozwanego powód istotnie

naruszył zasady bezpieczeństwa i spowodował zagrożenie w ruchu drogowym skutkujące jego obrażeniami. W okolicznościach niniejszej sprawy nie jest możliwe odtworzenie przebiegu zdarzenia, nie ma też podstaw do zarzucenia kierującemu naruszenia konkretnych reguł ruchu drogowego. Zdaniem pozwanego jest wysoce prawdopodobna hipoteza, że poszkodowany upojony alkoholem zasnął na jezdni i należy uznać, iż to poszkodowany w stopniu znacznym przyczynił się do powstania szkody.

Strona pozwana w całości zakwestionowała rażąco wygórowane żądanie powoda o zapłatę zadośćuczynienia. Podniosła także, że powód nie sprostał ciężarowi dowodu i jego roszczenie pozostało nieudowodnione.

Odnosząc się do roszczenia o zasądzenie renty wyrównawczej strona pozwana podkreśliła, iż powód w żaden sposób nie wykazał, jakie dochody uzyskiwał, a jakie uzyskuje obecnie- roszczenie to jest więc zdaniem pozwanego nieudowodnione co do wysokości. Powód nie wykazał także, że obniżenie zdolności zarobkowych pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, stąd roszczenie jest także nieudowodnione co do zasady.

Pismem z dnia 5 stycznia 2015 r. (k. 88-90) pełnomocnik powoda zmodyfikował żądanie pozwu, rozszerzając je w ten sposób, że wniósł o zasądzenie renty z tytułu zwiększonych potrzeb oraz zmniejszonych widoków powodzenia na przyszłość licząc od dnia 1 lipca 2010 r., płatnych do rąk powoda do dnia 10-go każdego następującego po sobie miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki.

Pismem z dnia 20 lipca 2015 r. (k. 130-133) pełnomocnik powoda sprecyzował roszczenie w zakresie dochodzonych odsetek i wniósł o zasądzenie na pozwanego na rzecz powoda kwoty 200.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty tytułem należnego zadośćuczynienia oraz o zasądzenie odszkodowania z tytułu kosztów opieki nad powodem w wysokości 124.692,35 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu .

Wreszcie pismem z dnia 2 listopada 2017r powód sprecyzował kolejny raz żądanie w zakresie kwoty odszkodowania domagając się jej w wysokości 133.376,50 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu – tytułem kosztów opieki nad powodem przez osoby trzecie(k. 225)

Bezspornym w sprawie było, iż:

W dniu 28 czerwca 2010 r. w miejscowości N., gm. K. (...) miało miejsce zdarzenie drogowe, w którym n/n kierujący pojazdem o nieustalonej marce i numerach rejestracyjnych, jadący od strony miejscowości P. w kierunku miejscowości S. potrącił nietrzeźwego pieszego M. M., a następnie oddalił się z miejsca zdarzenia w nieznanym kierunku. Do wypadku doszło na prostym, nieoświetlonym odcinku drogi, na obszarze zabudowanym.

Powód wskutek wypadku doznał ciężkich obrażeń ciała.

Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2010 r., zatwierdzonym przez Prokuratora w dniu 16 września 2010 r. śledztwo zostało umorzono- wobec niewykrycia sprawcy.

Nadto, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Bezpośrednio po wypadku powód został przetransportowany karetką do szpitala w P., gdzie był hospitalizowany na Oddziale (...) Ogólnej w okresie od 29 czerwca 2010 r. do 22 lipca 2010 r.

Powód M. M. w wyniku wypadku doznał wielonarządowych obrażeń ciała, takich jak: uraz wielomiejscowy, złamanie wieloodłamowe urazu wielomiejscowego, złamania wieloodłamowego trzonu kości udowej prawej, złamania wieloodłamowego otwartego nasady bliższej kości piszczelowej prawej z oderwaniem guzowatości kości piszczelowej prawej, złamania strzałki prawej, złamania wieloodłamowego trzonu kości piszczelowej lewej, kostki przyśrodkowej podudzia lewego, złamania trzonu strzałki lewej i kostki bocznej podudzia lewego, złamania talerza kości biodrowej prawej, złamania rzepki prawej, pourazowego i uszkodzenia nerwu strzałkowego prawego, nadto licznych otarć mnogich okolic ciała i wstrząsu pourazowego. W szpitalu powód został poddany leczeniu operacyjnemu: kości udowej

prawej, repozycji złamania kości piszczelowej prawej, repozycji złamania kości piszczelowej lewej, nadto zastosowano drenaż i podano silne leki przeciwbólowe.

dowód: karta informacyjna z Oddziału (...) Ogólnej Szpitala w P., k. 16.

Od czasu wypadku powód był kilkakrotnie hospitalizowany w Szpitalu w P. na Oddziale (...) Ogólnej, gdzie był leczony i wykonywano u niego zabiegi. Powód poprzebywał w tymże szpitalu w następujących okresach:

- od 14 czerwca do 29 czerwca 2011 r., kiedy dokonano u niego usunięcia zespolenia, blizn łącznotkankowych, założono stabilizator mostujący, dokonano rozwiercenia jamy szpikowej, pobrano szpik z talerze biodrowego prawego i podano w miejsce zaburzeń zrostu,

- od 24 listopada 2011 r. do 4 stycznia 2012 r., kiedy dokonano u niego wówczas leczenia miejscowego przetoki ropnej, wymieniono uszkodzone śruby, założono zespolenie mostujące i ponownie rozwiercono jamę szpikową, zastosowano antybiotykoterapię,

- od dnia 22 marca 2012 r. do 12 kwietnia 2012 r. – z rozpoznaniem zapalenia kości piszczelowej lewej z odczynem zapalnym podudzia lewego, dokonano usunięcia martwiaka i oczyszczenia zakażenia podudzia lewego,

- od 27 września 2012 r. do 19 października 2012 r. – z rozpoznaniem nacieku zapalnego okolicy zespolenia podudzia lewego

- od 28 lutego 2013 r. do 26 marca 2013 r. – z rozpoznaniem pourazowego niedowładu nerwu strzałkowego prawego i odleżyną pod blachą,

- od 4 marca 2014 r. do 6 maja 2014 r. – z rozpoznaniem przewlekłego ropnego zapalenia piszczeli lewej.

- od 4 kwietnia 2015 do 01 maja 2015 – z rozpoznaniem staw rzekomy piszczeli lewej

dowód: karty informacyjne z Oddziału (...) Ogólnej Szpitala w P., k. 15, 17-21 opinia biegłego chirurga ortopedy – k. 102- 103

W chwili wypadku powód znajdował się w pozycji stojącej, idąc asfaltowym pasem ruchu, szedł prawą stroną jezdni i został uderzony od tyłu przez nadjeżdżający, niezidentyfikowany pojazd.

U powoda stwierdzono alkohol etylowy we krwi w stężeniu 1,26 ‰, co wskazuje, iż mógł iść zataczając się i z tego powodu nieoczekiwanie zmienić kierunek swojego poruszania się.

Do zdarzenia doszło, gdy powód poruszał się w obrębie pasa jezdni, bowiem gdyby znajdował się na poboczu, wówczas pojazd, który go potrącił, uderzając go w kończynę dolną lewą i prawą musiałby zostawić widoczne ślady hamowania na poboczu, a tego nie opisano lub zjechać całkowicie z pasa jezdni i pobocza, a takich śladów na miejscu zdarzenia nie ujawniono. Pojazd sprawcy był stosunkowo nisko zawieszony i jechał z niewielką prędkością.

dowód: opinia sąдово- lekarska Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej (...) J., (...), sporządzona przez biegłych sądowych dr med. P. K. i dr med. W. R., z dnia 14 czerwca 2017 r., k. 200-202.

Uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 165% i odzwierciedla ogrom trwałych szkód, jakich doznał powód w związku z przedmiotowym wypadkiem. U powoda aktualnie stwierdza się całkowitą niezdolność do pracy rolniczej i ma ona charakter trwały i nieodwracalny. Z chwilą wypadku u powoda pojawiła się całkowita niezdolność do samodzielnej egzystencji. Wymaga wsparcia osób trzecich w wymiarze ok. 4-6 godzin dziennie, co związane jest z koniecznością zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych powoda. Wymaga diety wysokokalorycznej, co skutkuje potrzebą ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z zakupem żywności w wymiarze ok. 400-500 zł miesięcznie, nadto wymaga leczenia rehabilitacyjnego, które może być prowadzone w ramach świadczeń zdrowotnych z NFZ.

dowód: opinia sąдово- lekarska biegłego sądowego dr n. med. J. J. (2) z dnia 8 czerwca 2015 r., k. 102-105; opinia uzupełniająca z dnia 1 sierpnia 2015 r., k. 141-142.

W dacie wypadku powód miał 55 lat. Jeszcze przed wypadkiem rozstał się z żoną, ma adoptowanego syna, który mieszka za granicą. Przed wypadkiem powód pracował dorywczo w charakterze konserwatora antyków i sezonowo za granicą przy układaniu parkietów. Przed wypadkiem powód był osobą aktywną, prowadził gospodarstwo rolne. Jego dochód z gospodarstwa rolnego w 2010 r. wynosił 1.173 zł miesięcznie. Po wypadku powód nie powrócił do pracy, był kilkakrotnie hospitalizowany, leczony farmakologicznie i operacyjnie. Po wypadku porusza się na wózku inwalidzkim, nie rokuje trwałego wyleczenia, stale zażywa leki przeciwbólowe, wymaga rehabilitacji i opieki osób trzecich. Opiekę sprawuje na nim jego siostrzenica B. Ł., która robi mu zakupy, pomaga przy sprzątaniu, gotowaniu, praniu. Wspiera go finansowo kwotą ok. 100 zł miesięcznie. Od 1 grudnia 2013 r. powodowi została przyznana renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy w wysokości 430,54 zł miesięcznie. Od 1 marca 2017 r. wysokość renty rolniczej wynosi 849 zł. Raz w roku powód otrzymuje zapomogę na zakup opału.

dowód: zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia z dnia 7 stycznia 2014 r., k. 23, zaświadczenie o stanie zdrowia z dnia 3 października 2013 r., k. 24; decyzja o przyznaniu renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, k. 26; zeznania świadka B. Ł., k. 67-68; zeznania świadka P. W., k. 68-69; przesłuchanie powoda M. M., k. 69-70; zaświadczenie z Urzędu Miejskiego w S., k. 91; zaświadczenie lekarskie z dnia 4 września 2015 r., k. 153; faktury, k. 154-156; karta informacyjna z leczenia szpitalnego, k. 214-215; uzupełniające przesłuchanie powoda M. M., k. 219.

Pismem z dnia 3 kwietnia 2014 r. U. (...) z siedzibą w W. podjął decyzję o odmowie zaspokojenia zgłoszonych przez powoda roszczeń.

dowód: pismo z dnia 3 kwietnia 2014 r., k. 27-287.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty urzędowe i prywatne. Prawdziwość wskazanych wyżej dowodów nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, a Sąd nie znalazł podstaw, aby podważać ich wiarygodność bądź moc dowodową. Zgromadzone w sprawie dokumenty nie budzą żadnych wątpliwości w zakresie ich treści, formy bądź autentyczności, dlatego Sąd w całości dał im wiarę i czynił na ich podstawie ustalenia.

Przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy Sąd wziął również pod uwagę w całości wiarygodne zeznania świadków B. Ł. i P. W. oraz depozycje samego powoda. Twierdzenia wszystkich wymienionych osób Sąd ocenił jako spójne, rzeczowe i korelujące z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie. Relacje świadków i powoda co do trybu życia powoda przed i po wypadku, jak również jego stanu zdrowia po zdarzeniu były tożsame i pozbawione sprzeczności. Świadkowie podkreślili problemy zdrowotne, z jakimi boryka się M. M. w związku z wypadkiem z dnia 28 czerwca 2010 r. oraz skutki, które to zdarzenie wywołuje w jego życiu codziennym do dnia dzisiejszego.

Sąd przyjął w całości sporządzone na potrzeby niniejszego postępowania opinie zespołu biegłych lekarzy z Katedry Medycyny Sądowej (...) J. oraz opinię główną i uzupełniającą biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii dr n. med. J. J. (2). Powyższe dokumenty zostały przygotowane w sposób pełny i rzetelny przez osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w danej dziedzinie. W opiniach tych wyczerpująco wyjaśniono wszystkie budzące wątpliwości zagadnienia i udzielono odpowiedzi na stawiane przez Sąd i strony pytania, które miały znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z obowiązującym w dniu zdarzenia art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2060) do zadań strony pozwanej należy zaspokajanie roszczeń z tytułu ubezpieczenia ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2, w granicach określonych na podstawie przepisów rozdziałów 2 i 3, za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na osobie, gdy szkoda została wyrządzona

w okolicznościach uzasadniających odpowiedzialność cywilną posiadacza pojazdu mechanicznego lub kierującego pojazdem mechanicznym, a nie ustalono ich tożsamości.

Strona pozwana podniosła w niniejszej sprawie zarzut przedawnienia roszczenia. W dniu 10 sierpnia 2007 r. weszła w życie nowelizacja Kodeksu cywilnego uchylająca art. 442 k.c. oraz dodająca art. 442¹ k.c. (ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, Dz.U. Nr 80, poz. 538). Zgodnie z art. 442¹ § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Z kolei § 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli szkoda wynikła ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

Ustalenie, że do wypadku doszło w wyniku popełnienia zbrodni lub występku przy braku wyroku skazującego (art. 11 k.p.c.), następuje w oparciu o kryteria przewidziane w przepisach prawa karnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., sygn. akt II UKN 633/00, Legalis nr 58321; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1971 r., sygn. akt I PR 84/71, Legalis nr 15522). To na powódzie – zgodnie z art. 6 k.c. – ciążył obowiązek wykazania, że doszło do przestępstwa, którego sprawcą jest nieznaną osobą. Przestępstwa nie można domniemywać, gdyż nie ma ku temu żadnej podstawy prawnej. Wręcz przeciwnie, winny być zachowane wszelkie rygory dowodowe, gdyż konsekwencją ustalenia, że szkoda wynikła z przestępstwa - skutkuje znacznym wydłużeniem terminu przedawnienia roszczeń z tym wynikających. Jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego NN kierujący pojazdem o nieustalonej marce i numerach rejestracyjnych jadący od strony miejscowości P. w kierunku miejscowości S. potrafił pieszego M. M. i oddalił się z miejsca zdarzenia. Sprawca wypadku naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym i jego czyn nosił znamiona przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. Zatem roszczenia powoda o zapłatę zadośćuczynienia nie uległy przedawnieniu i w sprawie ma zastosowanie 20 letni termin przedawnienia, który nie upłynął.

Odnosnie zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym i przyczynienia się M. M. do skutków wypadku należy wskazać, iż zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do naprawienia szkody ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W myśl zaś art. 362 k.c., jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Jak podkreśla się w orzecznictwie i doktrynie, poszkodowany może przyczynić się do powstania lub zwiększenia szkody, a zatem jeżeli jego zachowanie współlistnieje od początku z przyczyną, za którą odpowiada dłużnik, wówczas poszkodowany przyczynia się do powstania szkody, natomiast przyczynia się do zwiększenia szkody, jeżeli ponosząc już uszczerbek, za który odpowiada dłużnik, poszkodowany podejmuje działania lub zaniechania (części), wpływające na wielkość szkody w ten sposób, że ich brak byłby równoznaczny z mniejszym rozmiarem uszczerbku niż ten, jakiego doznał. Od okoliczności konkretnego przypadku, zwłaszcza indywidualnej sytuacji poszkodowanego, zależy ocena jego zachowania, w szczególności czy powinien i mógł podjąć działania zmierzające do minimalizacji szkody.

W okolicznościach niniejszej sprawy stwierdzić należy, że poszkodowany M. M. przyczynił się do powstania szkody w 30%. M. M. w dacie wypadku idąc drogą w miejscowości N. był pod wpływem alkoholu tj. miał jak stwierdzono 1,26 promila alkoholu etylowego we krwi, poruszał się jezdnią, a nie poboczem, choć pobocze o szerokości ok. 120 cm tam jest. Ślady krwi były na jezdni i na białym pasie oddzielającym jezdnię od pobocza. Szedł prawą stroną jezdni patrząc w kierunku w jakim się poruszał a nie lewą jak powinien. Nadjeżdżające więc samochody miał z tyłu, co oczywiście ograniczało możliwość manewru uniknięcia zderzenia z pojazdem. W ten sposób przyczynił się do powstałej szkody. Wprawdzie jak wynika z opinii biegłych sądowych z Zakładu Medycyny Sądowej w K., M. M. z uwagi na zawartość alkoholu w jego krwi, mógł się zataczać i w sposób przypadkowy zmieniać drogę swojego poruszania, to jednak jest to tylko hipoteza nie udowodniona przez stronę pozwaną i sąd nie przyjął iżby takie zachowanie powoda przyczyniło się do wypadku.

Zgodnie z treścią art. 444 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 445 § 1 w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. W podanych przypadkach sąd może przyznać poszkodowanemu również odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę

Przy ocenie, jaka suma jest odpowiednia tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę związaną z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia doznanymi na skutek wypadku drogowego, należy mieć przede wszystkim na uwadze takie kryteria jak: rozmiar, skala i trwałość cierpień fizycznych lub psychicznych poszkodowanego, waga ich ujemnych skutków na przyszłość, charakter następstw w sferze życia osobistego, rodzinnego i sytuacji majątkowej, wiek i płeć poszkodowanego. Należy pamiętać, że zadośćuczynienie za doznaną krzywdę ma zasadniczo charakter kompensacyjny, a więc z jednej strony suma przyznana z tego tytułu musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość, a z drugiej strony – jej wysokość powinna pozostawać w pewnej proporcji do rozmiaru cierpień fizycznych i psychicznych poszkodowanego oraz stosunków majątkowych panujących w danym czasie w społeczeństwie. Przyznana na podstawie art. 445 § 1 k.c. suma musi być „odpowiednia”, co wskazuje, że winna być ona zawsze utrzymana w rozsądnych granicach tak, aby otrzymane świadczenie pieniężne nie miało charakteru symbolicznego, lecz stanowiło realne przysporzenie kompensujące doznaną krzywdę, a jednocześnie nie przekraczało przeciętnej miary przyjętej w społeczeństwie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 24 lutego 2012 roku, sygn. akt I ACa 84/12, Legalis nr 738872).

Sąd zasądził dla powoda kwotę 140.000 zł tytułem zadośćuczynienia . Żądana przez powoda kwota 200.000 zł z tego tytułu została pomniejszona o 30% przyczynienia się powoda do szkody . Zasądzono zatem kwotę zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi liczonymi od 04 kwietnia 2014r tj. od dnia następnego od daty wydanej przez stronę pozwaną odmownej decyzji w tej kwestii . Decyzję wydano dnia 3 kwietnia 2014r.

Określona w pozwie jej wysokość jest odpowiednia do rozmiaru szkody. U powoda stwierdzono trwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości 165% . Powód po wypadku przeszedł kilka operacji , do dzisiaj porusza się zasadniczo przy pomocy wózka inwalidzkiego . Doznał cierpień fizycznych a ból będzie mu towarzyszył już do końca życia.

Odszkodowanie . Na kwotę z tego tytułu składa się koszt opieki nad powodem od daty wypadku. Podkreślić należy iż strony na rozprawie dnia 19.10.2017r –k. 219 zgodnie ustaliły iż w przypadku zasądzenia kwoty z tego tytułu sąd winien przyjąć stawkę 10,70 zł za godzinę takiej opieki . Biegły ortopeda w opinii stwierdził ,ż powód wymaga opieki osób trzecich średnio 4-5 godzin na dobę już od wypadku.

Z zeznań przesłuchanych świadków i samego powoda wynika iż stosunkowo intensywna opieka nad nim sprawowana była w pierwszym roku po wypadku , natomiast w okresie późniejszym pomoc ze strony osób trzecich była mniejsza i sprowadzała się do sprzątnięcia co jakiś czas , zrobienia zakupów , narąbania drzewa. Czynności te zajmują zdaniem sądu (poza pierwszym rokiem po wypadku) nie więcej niż dwie godziny na dobę .

Tak więc sąd zasądził z tytułu kosztów opieki za pierwszy rok od wypadku tj. za okres od 29.06.2010r do 29.06.2011r kwotę **9.826 zł** . Wynika ona z wyliczenia : 366 dni w roku pomniejszone o 38 dni pobytu powoda w szpitalu w tym okresie tj.

328 dni x 4 godziny dziennie x 10,70 zł /h daje kwotę 14.038 zł pomniejszone o 30% przyczynienia się powoda tj. 9.826 zł z ustawowymi odsetkami od 14 września 2015r tj. od upływu 30 dni od otrzymania przez stronę pozwaną po raz pierwszy żądania w tym zakresie tj. pisma powoda datowanego na 20 lipca 2015r, a na które odpowiedź złożyła strona pozwana dnia 13 sierpnia 2015r i miała 30 dni tj. do 13 września 2015r do zapłaty kwoty z tego tytułu .

Natomiast za dalszy okres opieki nad powodem tj. po roku od wypadku czyli od 30.06.2011r do 13 września 2015r tj. do daty kiedy kwota z tego tytułu zgodnie z żądaniem winna być zapłacona - sąd zasądził koszty opieki w wymiarze

dwie godziny na dobę czyli 49 miesięcy tj. 1494 dni pomniejszone o 127 dni pobytu w szpitalu tj. 1367 dni x 2godziny dziennie x 10,70 zł daje kwotę 29.253 zł pomniejszone o 30% przyczynienia się powoda – tj. **20.477 zł** z odsetkami ustawowymi liczonymi od 14 września 2015r.

Dalszy okres tj. od 14 września 2015r do dnia wyrokowania tj. do 23 listopada 2017r (jak w żądaniu z dnia 2.11.2017r k. 226) czyli za 768 dni po dwie godziny dziennie x 10,70 zł – daje kwotę 16.435 zł pomniejszoną o 30% przyczynienia tj. **11.504 zł** z ustawowymi odsetkami od wyrokowania tj. 30.11.2017r .

Renta .

Żądanie renty jako żądanie okresowe przedawnia się z upływem trzech lat . Pozew został złożony dnia 23 maja 2014r – zatem za okres wstecz od tej daty renta może być przyznana od 23 maja 2011r do 23 maja 2014r oraz za okres po wniesieniu pozwu. Na rentę tę składa się różnica w dochodach – sprzed wypadku i po wypadku oraz koszty zwiększonych potrzeb w związku z wypadkiem .

Za okres od 23 maja 2011r do wniesienia pozwu czyli do 23 maja 2014 (tj. 36 miesięcy) wyliczona została w wysokości 941 zł miesięcznie na którą to kwotę składają się :

- różnica pomiędzy dochodem uzyskiwanym przez powoda przed wypadkiem tj. w wysokości 1173 zł miesięcznie z gospodarstwa rolnego –(k. 91 dochód roczny w 2010r tj. 14078 zł : 12 = 1173 zł, brak dowodów na inne dochody) , a dochodem uzyskiwanym przez powoda po wypadku tj. rentą i zasiłkiem pielęgnacyjnym, których średnia miesięczna wysokość w okresie tych 36 miesięcy wynosiła 632 zł.

Zatem $1173 \text{ zł} - 632 \text{ zł} = 541 \text{ zł}$

Ponadto zgodnie z opinią biegłego ortopedy powodowi zwiększyły się wydatki o ok. 400 zł miesięcznie z uwagi na specjalną dietę i koszty leków. Doliczyć więc należy do kwoty 541 zł jeszcze 400 zł miesięcznie – co daje miesięcznie 941 zł pomnożone przez 36 miesięcy stanowi kwotę 33.876 zł pomniejszoną o 30% przyczynienia się powoda do wypadku tj. **23.713 zł** . Tę kwotę zaległej renty tj. za okres do wniesienia pozwu zasadzono z ustawowymi odsetkami od 30 lipca 2014r tj. od daty upływu 30 dni od otrzymania żądania w tym zakresie przez stronę pozwaną (żądanie renty było już w pozwie a ten został doręczony najpóźniej 30 czerwca 2014r bo z taką datą pisano odpowiedź na pozew) .

Jeżeli chodzi o rentę za okres po wniesieniu pozwu tj. od 24 maja 2014r to jest uzasadniona ale tylko co do kwot zwiększonych potrzeb bowiem z w tym okresie dochody powoda (renta plus zasiłek pielęgnacyjny – średnio miesięcznie wynosiły 1257 zł vide k. 232-236 – zatem były wyższe niż przed wypadkiem . Te zwiększone potrzeby to z tytułu diety i leków czyli 400 zł miesięcznie pomniejszone o 30% przyczynienia się powoda do wypadku dają miesięcznie kwotę **280 zł** i taką sąd zasądził poczynając od 24 maja 2014r płatną w terminie do 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia.

Wartość przedmiotu sporu biorąc pod uwagę ostateczne żądania powoda wynosi 357.376 zł , natomiast zasądzona kwota z rentą przekłada się na wartość przedmiotu sporu wynoszącą 217.656 zł . Powód zatem wygrywa proces w ok. 61%.

Poniesione przez niego koszty to koszty zastępstwa procesowego wg. stawki 7200 zł plus 17 zł opłaty skarbowej (par.6 p.6 Rozp Min. Spr. z dnia 28.09.2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie) z której to kwoty powód winien otrzymać 61% tj. **4402 zł** ($7217 \text{ zł} \times 61\% = 4402 \text{ zł}$) .

Strona pozwana wygrywa proces w 39 % zatem należy się jej zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości $7217 \times 39\% = \mathbf{2814 \text{ zł}}$.

Ponadto strona pozwana ponosi koszty opłaty od pozwu , od której powód był zwolniony tj. od zasądzzonego roszczenia w wysokości 5% tj. $217.656 \text{ zł} \times 5\% =$

10.882 zł oraz ponosi koszty opinii biegłych które w tej sprawie okazały się niezbędne w wysokości **5211,95 zł.**